

ประเภทของโทษทางอาญา แบ่งตามลักษณะวิวัฒนาการของโทษ

การศึกษาระเบียบของโทษทางอาญาในลักษณะวิวัฒนาการนี้ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของโทษในสมัยโบราณและในสมัยปัจจุบัน ตลอดจนวัตถุประสงค์และความเจริญทางด้านทฤษฎีของแต่ละสมัยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร มีลักษณะวิวัฒนาการอย่างไร อิทธิพลของโทษสมัยโบราณเหล่านั้นคงมีผลต่อการลงโทษในปัจจุบันเพียงไร โดยจะศึกษาจากประวัติศาสตร์ควบคู่กับกฎหมายปัจจุบัน และบทความแสดงความคิดเห็นของนักนิติศาสตร์ต่าง ๆ ด้วย กล่าวคือ

2.1 โทษในสมัยโบราณ

การลงโทษผู้กระทำผิดในสมัยโบราณ เป็นการลงโทษเพื่อไถ่โทษให้กับสังคมส่วนรวม เพื่อมิให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เกิดความโกรธแค้น และบันดาลให้เกิดภัยแก่สังคมส่วนรวม นอกจากนี้เน้นหนักไปในด้านความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของสังคม เป็นการกระทำเพื่อการแก้แค้นผู้กระทำผิด และเพื่อข่มขู่มิให้มีการกระทำผิด ดังนั้น โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิด จึงเต็มไปด้วยความน่ากลัวและปราศจากมนุษยธรรม วิธีการลงโทษก็เป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้าย ซึ่งแตกต่างกันไปแล้วแต่ละประเทศ และมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน ตามแต่ยุคภพครองรัฐจะคิดหาวิธีการที่แปลกและทรมาณมาใช้แก่ผู้กระทำผิด ซึ่งนอกจากจะใช้วิธีการเหล่านั้นแก่ผู้กระทำผิดแล้ว ยังมีวิธีการที่ใช้สำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา (alleged offendex) ด้วย เป็นวิธีการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา หรือเป็นการขู่ใหญ่ของหาสารภาพผิด ดังเช่น ในกฎหมายไทยเรียกวิธีการนี้ว่า "จารีตนครบาล" ได้แก่ การเขียนถาม จำคุกเพื่อไต่รับ มัดโยง ตบปาก มัดแขนขาตากแดด จำชื่อคา เป็นต้น ส่วนผู้ที่ถูกพิจารณาพิพากษาว่าได้กระทำผิด ก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมายหรือโดยจารีตประเพณี โทษที่ลงแก่ผู้กระทำผิดในสมัยโบราณที่สมควรจะนำมากล่าว มีดังต่อไปนี้ คือ

2.1.1 การทรมานร่างกายและการประจาน

2.1.2 การลงโทษประหารชีวิต

2.1.3 การลงโทษนักโทษโดยให้เป็นพลกรรเชียง

2.1.4 การส่งตัวไปกักกัน

2.1.5 โทษปรับและริบทรัพย์สิน

2.1.6 โทษจำคุก

2.1.1 การทรมานร่างกายและการประจาน

(1) การเขี่ยนหรือโบยหรือทวน (Flogging) โทษเขี่ยนนี้เป็นโทษที่โหดร้ายที่สุดสำหรับผู้กระทำผิดกฎหมาย ตลอดจนเป็นวิธีลงโทษผู้ที่กระทำผิดอย่างอื่น เช่น ละเมิดคำสั่งของผู้ใหญ่ บิดามารดา สิ่งที่ใช้ในการเขี่ยนมีอยู่หลายอย่าง แต่ที่ทรมานผู้กระทำผิดมากที่สุด คือ ไม้แอสเซีย (Russian knot) มีลักษณะเป็นแท่งไม้หลายแฉกมีลวดโลหะออกมาลักษณะคล้ายขอเบ็ด หรือเบ็ดเป็นระยะ ๆ เมื่อเขี่ยนลวดจะกระชากเนื้อหลุดตึกออกมาด้วย สิ่งที่ใช้เขี่ยนอาจเป็นไม้เรียว (Light Stick) ไม้ไผ่ตัน (Heavy Bamboo) หรือลวดหนัง เป็นต้น

สำหรับการลงโทษของไทยเราในสมัยโบราณ การเขี่ยนก็เป็นที่ยอมรับกันมาก การเขี่ยนผู้กระทำผิดนี้เราเรียกว่า โบยหรือทวน ใช้แทบทุกลักษณะความผิดที่มีความรุนแรงกว่าปรับ นอกจากนั้นยังใช้ควบกับโทษอย่างอื่น เช่น ประจานแล้วทวน แม้โทษประหารชีวิตแล้วยังมีโทษทวนด้วย และสิ่งที่ใช้เขี่ยนกฎหมายกำหนดให้ใช้สิ่งที่เรียกว่า ลวดหนัง เช่น

ข้อที่ 146 ของพระอัยการเบ็ดเสร็จ กฎหมายตราสามดวง บัญญัติว่า "มาตราหนึ่ง ผู้ใดผิดแฉกแฉกกว้าง กับจางวานหมอให้กระทำ หมอเห็นแก่เบี้ยสินจ้าง เว้นเขารับจ้างรับวานแล้ว แลหมอยังมิได้กระทำแก่ท่าน ท่านจับได้ให้เอาหมอและคนที่จางวานนั้น ขึ้นชาหยั่งประจาน แล้วให้ทวนควยลวดหนัง 30 ที แล้วเอาขึ้นชาหยั่งประจานให้เขารูทั่วเมือง ถ้าหมอกระทำแก่ท่านมีอันเป็นแต่ยังมีตาย ให้เร่งแก้จนได้ ถ้าแก้ได้ให้เอาหมอและผู้ที่จางวานนั้นขึ้นชาหยั่งประจาน แล้วทวนควยลวดหนัง 60 ที

แล้วให้เอาหม้อและดูจางวานเรียงตัวเป็นแนบปลุกตัว แล้วจำส่งไว้ ณ คุก ถ้ำหมอนั้น
กระทำให้ตาย ทานให้เอาหม้อและดูจางวานนั้นขึ้นชาหยั่งประจาน แล้วปลงลงทวนด้วย
ลวดหนึ่ง 90 ที แล้วให้ฆ่าเสีย"

โทษเขียนนี้ ในทางปฏิบัติอาจเปลี่ยนหรือได้เป็นค่าปรับได้ ดังปรากฏหลักฐาน
ในกฎหมายกรมศกดิ์ บทที่ 28

".....ไม่ทวาย { เบี้ยแสนหลวง 5 ที ต่อแสน
เบี้ยแสนราษฎร 10 ที ต่อแสน

ต่อมา ใน ร.ศ.114 ได้มีประกาศให้ลงโทษจำขังแทน ปรากฏตามประกาศ
ลงวันที่ 13 มกราคม ร.ศ.114 ว่า "แต่ขึ้นไปบรรดาผู้มีความผิดลงพระราชกำหนด
กฎหมายมีโทษทวนตั้งแต่ 50 ที ลงมาไม่ถึงจำคุกนั้น ให้ศาลตั้งปวงพิพากษาเปลี่ยน
เป็นโทษจำขัง"¹

แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าโทษเขียนเป็นอันเลิกหมดไปทีเดียวโดยประกาศนี้
ถ้าตามกฎหมายเดิมเขียนได้เกิน 50 ที กิติ หรือจำคุกได้กิติ ยังคงมีเขียนได้อยู่
เมื่อประกาศใช้กฎหมายอาญาในปี ร.ศ.127 แล้ว โทษเขียนจึงเป็นอันยกเลิกขาด²

โทษเขียนตามกฎหมายของประเทศต่าง ๆ เช่น

สหรัฐอเมริกา ยังมีการใช้โทษเขียนหรือโบยอยู่ จนกระทั่งเมื่อไม่นาน
มานี้ ในรัฐเคสแควร์ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1940 มีนักโทษถูกโบย 8 คน คนละ 10 ที
และเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1941 ก็ปรากฏมีการโบยกันอีกในเรือนจำเดียวกัน นักโทษ

¹สุด สุตรา , "โทษเขียนในกฎหมาย" , จุลพาท เล่ม 5 ปีที่ 8

(พฤษภาคม 2504) : 440.

²กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 3 และมาตรา 12.

ที่ถูกโยยมี 6 คน และถูกโยยคนละ 40 ที และเหตุผลที่โยยก็คือ กระทบความผิดฐาน ปล้นทรัพย์และลักทรัพย์ ครั้งสุดท้ายปรากฏอยู่ในบันทึกว่ามีการโยยกันอีกในปี ค.ศ. 1947¹

ประเทศอังกฤษ โทษเขียนมีมาแต่ครั้งโบราณ ระเบียบการเขียนกระทำต่อหน้า ประชาชน โดยวิธีล่ามติดกับท้ายเกวียนเทียมควายมา ครอบคลุมไปตามถนน หรือไม้กล้ำม เสาขาค้างยั้ง ตั้งไว้กลางชุมชนแล้วเขียนควายแส้เกาแดง ที่เรียกกันว่า "แมวเก้าหาง" (Cat-O-Nine-Tails) สตรีก็อาจได้รับโทษเขียนเช่นเดียวกับบุรุษ ต่อมา ค.ศ. 1820 จึงได้มีการกฎหมายออกมาห้ามเขียนสตรี ไม่ว่าในที่ลับหรือต่อหน้าสาธารณชน เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ. 1948 ประเทศอังกฤษได้ใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณา ความอาญามันใหม่ ให้ยกเลิกการเขียนที่ศาลสั่งใช้ มีบัญญัติอยู่ในมาตรา 2 ว่า "ศาลจะพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เขียนมิได้ และกฎหมายใดที่ระบุถึงโทษเขียนที่ศาลสั่งใช้ไว้ ก็ให้ยกเลิกบทบัญญัติเช่นนั้นด้วย"

ประเทศออสเตรเลีย โทษเขียนถูกยกเลิกโดยประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ. 1867

ประเทศเคนมาร์ค ตามกฎหมาย ปี ค.ศ. 1866 ศาลลงโทษเขียนเด็กชายที่ กระทบความผิดอายุระหว่าง 10-18 ขวบ หรือเด็กหญิงอายุระหว่าง 10-12 ขวบ ได้ และตามกฎหมายปี ค.ศ. 1905 ให้อ่านศาลลงโทษเขียนบุคคลอายุระหว่าง 18-55 ปี ที่กระทบความผิดอาญารฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรือทำร้ายร่างกาย กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ ถูกยกเลิกโดยกฎหมายใหม่ปี ค.ศ. 1911 จำเดิมแต่นั้นมาก็ไม่มีโทษเขียนอีก ส่วนการเขียน นักโทษเป็นทัณฑ์ของเรือนจำนั้น เพิ่งมาเลิกโดยกฎหมายปี ค.ศ. 1930

ประเทศเนเธอร์แลนด์ ไม่มีโทษเขียนในกฎหมายอาญา แต่ตามกฎหมาย ปี ค.ศ. 1866 บัญญัติให้ใช้การเขียนเป็นทัณฑ์ลงแก่นักโทษในเรือนจำได้

¹พล.ต.ต.ชาย เสวีกุล , อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2517) หน้า 195.

ประเทศฟินแลนด์ ประมวลกฎหมายอาญา ปี ค.ศ.1889 ให้ยกเลิกโทษเขียน
 แดงกฎหมายนี้ก็ยังให้ลงโทษเขียนเด็ก และนักโทษได้ คือ

(ก) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็ก อายุระหว่าง 7-16 ขวบ อาจสั่ง
 ให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เขียนเด็กไต่บ้านต่อหน้าพยาน หากพ่อแม่หรือผู้ปกครองขัดขืน
 ในคำสั่งศาล ศาลอาจสั่งเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้เขียน

(ข) นักโทษที่กระทำผิดต่อวินัย เรือนจำอย่างร้ายแรง ถ้าไม่มีวิธีอื่น
 ลงโทษ ก็ให้ลงโทษโดยการเขียน ตามคำสั่งคณะกรรมการเรือนจำไม่เกิน 25 ที

ประเทศสวีเดน การเขียนไม่เป็นโทษตามกฎหมายอาญา แดงกฎหมายให้ใช้
 เป็นทัณฑ์ของเรือนจำ สำหรับลงแก่นักโทษชายที่ต้องโทษให้ทำงานหนัก

ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ไม่มีโทษเขียน รัฐธรรมนูญสหพันธรัฐ มาตรา 65
 ห้ามลงโทษเขียน และ

ประเทศเบลเยียม เซคโกสโลวาเกีย ฝรั่งเศส เยอรมัน ฮังการี อิตาลี
 ไม่มีโทษเขียนในกฎหมายอาญา¹

นอกจากการเขียนแล้ว ก็มีการตัดอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งออก หรืออาจเป็น
 หลายส่วนก็ได้ เรียกว่า Mutilation เช่น การตัดนิ้ว ตัดมือ ตัดเท้าข้างหนึ่งหรือ
 สองข้าง (Amputation of one or both feet) ตัดจมูก (Amputation
 of the nose) ตัดอวัยวะสืบพันธุ์ (Castration) เป็นต้น ความมุ่งหมายโดยวิธีนี้
 เพื่อเป็นการแก้แค้น ทำให้เกิดความกลัวไม่กล้ากระทำความผิด และเป็นการประจานให้อับอาย
 คว

ในกฎหมายไทยโบราณปรากฏอยู่ในลักษณะ ตละการ จ.1090 ข้อ 45
 บัญญัติว่า "ผู้ใดตีนายคาบไซร ให้ตัดมือผู้ตีนายคาบผู้นั้นเสีย"

¹สุด สุตรา , "โทษเขียนในกฎหมายอาญา" , คฤหาสน์ เล่ม 5 , หน้า 443-445.

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ พระเจ้าวิลเลียม ได้เคยมีราชโองการว่า "เรามีโองการว่าต่อไปนี้ ผู้ที่กระทำผิดจะไม่ถูกระหารชีวิต หรือถูกแขวนคออีกต่อไป แต่จะถูกลงโทษด้วยวิธีควักถันยตาออก และด้วยการตัดมือ ตัดเท้า และตัดอวัยวะสืบพันธุ์ เพื่อว่าส่วนของร่างกายที่คงเหลืออยู่นั้น จะได้เป็นเครื่องหมายที่มีชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลายได้รู้ถึงอาชญากรรม และความชั่วร้ายของบุคคลนั้น"¹

การทารุณของวิธีการลงโทษทางร่างกาย ด้วยการตัดอวัยวะต่าง ๆ ในสมัยโบราณ นายจอห์น โลทรอบ มอธลีย์ (John Lothrop Mothley) ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ Rise of the Dutch Republic ว่า เมื่อพระเจ้าวิลเลียม แห่งราชวงศ์ออเรนจ์ ได้ถูกปลงพระชนม์เมื่อ ปี ค.ศ. 1584 ผู้ปลงพระชนม์ถูกจับได้ ปรากฏว่าชื่อ นายบัลทาซาร์ เจเรต (Balthazar Geraeets) ซึ่งได้ถูกตัดสินว่า ให้เอาเหล็กเผาไฟจนแดง นำมือขวาให้ไหม้จนหมดไป และให้เอาขอมสมฉีกเนื้อในที่ 6 แห่ง ให้หลุดจากกระดูก แล้วให้ฉากรางออกเป็น 5 ส่วน แล้วควักไตใส่ถุงออกมาทั้งเป็น แล้วควักหัวใจออกมาปาหน้า ต่อจากนั้นจึงให้ตัดศีรษะผู้กระทำผิดนั้นเสีย นายจอห์น มอธลีย์ ยืนยันว่าได้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษานี้โดยครบถ้วนทุกประการ ในวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 1584 และผู้ที่ถูกลงโทษนั้นได้รับโทษโดยไม่แสดงกิริยาพรันรี้งเลย²

การลงโทษผู้กระทำผิดโดยวิธีทรมาน ด้วยการตัดอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากร่างกายนี้ ในปัจจุบันถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ฉะนั้น แทบทุกประเทศจึงได้เลิกใช้วิธีนี้หมดแล้วโดยสิ้นเชิง

(2) การประจาน (Branding) การประจานมีอยู่ 2 อย่าง คือ

¹ พล.ต.ท.ชาย เสวีกุล , หน้า 195.

² เรื่องเดียวกัน , หน้า 196.

การประจําโดยวิธีทำเครื่องหมายบนร่างกาย เช่น การตีตรา การสักหน้า เป็นต้น อีกอย่างหนึ่ง คือการประจําโดยเอาผู้กระทำผิดมัดไว้ในที่สาธารณะให้คนเห็น จะไม่เอาเยี่ยงอย่างต่อไป

สำหรับกฎหมายไทย บัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวง พระอัยการลักษณะ ผู้เมีย เรื่องหญิงคบชู้ว่า จะต้องได้รับโทษ "เอาเฉลาปะหน้า ทัดดอกชบาแดง สองหู รอยดอกชบาแดง เป็นมาลัยใส่คอ ให้นายมองที่มองหน้าหน้า ประจํา 3 วัน"

ในต่างประเทศ ประเทศอเมริกาในสมัยโบราณ ตั้งแต่ยังเป็นอาณานิคม ของอังกฤษ ก็นิยมลงโทษโดยใช้วิธีนี้ เช่น ในกฎหมายของรัฐเจอร์ซีย์ที่ตะวันออก ปี ค.ศ. 1668-1675 กำหนดให้มีการลงโทษ สำหรับความผิดลักทรัพย์ ด้วยการใส่เหล็กทองแดง นานบนมือเป็นรูปตัว T ถ้าหากทำผิดหลายครั้งไม่เช็ดหลาย ให้ใส่เหล็กแดงรูปตัว R นานบนหน้าผาก และถ้าใครแข็งขอตอรุณบาล จะต้องถูกตีตรา ST ด้วยเหล็กแดงนาน บนแก้ม ในรัฐแมริแลนด์ การคาบประมาผู้อื่น จะถูกลงโทษด้วยเหล็กแดงนานเป็นรูป ตัว B บนหน้าผาก

ประเทศจีนสมัยโบราณ ก็นิยมสักตามร่างกาย รวมทั้งใบหน้าด้วย ต่อมาได้ ถูกยกเลิกโดยพระบรมราชโองการของจักรพรรดิจีน แต่ก็ได้ถูกนำกลับมาใช้อีกในราชวงศ์ ชิง¹

(3) การใส่ชื่อคา (Stocks and Fillory) เป็นการลงโทษด้วยการทรมาน และเป็นการประจําเหมือนกัน กล่าวคือ ถ้ากระทำในเรือนจำ ก็เป็นการ ทรมานเฉย ๆ แต่ถ้ากระทำในที่สาธารณะก็เป็นการประจํา

ในกฎหมายตราสามดวง บัญญัติถึงกรณีบุคคล 2 ฝ่าย วิวาทกันถึงขั้นทำร้าย ร่างกายกันว่า ".....มีการท้าวระหว่างบุคคลสองฝ่าย บุคคลฝ่ายหนึ่งจับหอก

¹อคูลย์ พิริยวิทย์ , "การลงทัณฑ์ของจีนในสมัยโบราณ" , วารสารราชทัณฑ์ ปีที่ 25 เล่ม 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2520) : 6.

คาม สัตราวุธ ไปพันทางอีกฝ่ายหนึ่งมาเจ็บสาหัสและตาย ถือว่าผู้ทำร้ายมีความผิดเป็นโจรกรรมโทษกบฏเมืองของท่าน โทษให้ใส่คอก เอาขึ้นขาทิ้งประจาน และทวนควยลวดหนึ่ง 50 ที แล้วส่งแพ่งพิจารณาปรับ ถ้ามาเขาตายให้ฆ่าผู้กระทำผิดให้ตายตกไปตามกัน เว้นแต่จะทรงพระกรุณาลดหย่อนผ่อนโทษให้"

สำหรับประเทศยุโรปในสมัยโบราณนั้น มีวิธีการใส่ชื่อคำผู้กระทำผิดที่เรียกว่า Stocks คือเครื่องพันธนาการชนิดหนึ่ง ให้นักโทษนั่งเหยียดมือและเท้าทั้งสองที่ข้อมือ ข้อมือเท้ามีไม้เจาะเป็นรู ให้เอามือและเท้าใส่ไว้ในช่องนั้น แล้วใส่กุญแจติดไว้ นักโทษจะต้องอยู่ในลักษณะนั่งเหยียดแขนไปข้างหน้าเป็นเวลานาน ๆ วิธีการนี้ก็เป็นที่นิยมในประเทศทางเอเชียในสมัยโบราณเช่นกัน มีประเทศจีน และญี่ปุ่น

ส่วนอีกชนิดหนึ่งเรียก Pillory นั้น นักโทษจะถูกใส่เครื่องจองจำโดยวิธีอื่น เครื่องมือก็เป็นไม้มีช่องตรงกลางสำหรับใส่คอ และมือทั้งสองข้างเหยียดตรง โดยมีช่องใส่ข้อมือไว้พอดี ตรงปลายไม้ทั้งสองข้าง นักโทษจะต้องอยู่ในลักษณะเช่นนี้ตลอดเวลาเหมือนกัน เครื่องทรมานชนิดนี้ใช้อยู่ในอังกฤษ จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1832 จึงเลิกไป

(4) โทษเบ็ดเตล็ดอย่างอื่น ๆ ที่เป็นการทรมานร่างกาย

(Other sundry punishments)

โทษอย่างอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการทรมานในสมัยโบราณ ได้แก่ การจำโทษตรวนในระหว่างถูกขัง คือทั้ง ๆ ที่ถูกขังอยู่ในกรงหรือในห้องขัง นักโทษยังจะต้องถูกลามโซ่มือและเท้า โยงไว้กับปากกับพื้นหรือเพดาน แล้วแต่กรณี ในปัจจุบันการใช้โทษตรวนยังคงนิยมอยู่ ในเวลานักโทษทำงานนอกสถานที่ หรือเวลานอน หรือเวลาเดินทาง แต่ทั้งนี้โดยความมุ่งหมายเพื่อป้องกันการหลบหนี มากกว่าเพื่อการลงโทษ

ในสมัยโบราณ ในอังกฤษ และอเมริกา มีวิธีลงโทษคนที่ชอบชู้ชิตินินทา หรือเป่าข่าวลือต่าง ๆ หรือคนที่ชอบคำดูอื่น อยู่ 2 วิธี วิธีแรก ให้เอาผู้กระทำผิดนั่งบนเก้าอี้ แล้วมัดติดกับเก้าอี้ให้แน่น นำไปติดกับไม้คานขนาดยาว แล้วจุ่มทั้งคนและเก้าอี้ลงในน้ำ กระดกขึ้นกระดกลง เช่นนั้น อีกวิธีหนึ่ง ไขเครื่องมือลักษณะคล้ายชะลอม ทำด้วย

เหล็กสวมศีรษะผู้กระทำผิดไว้ ที่คานหน้าของชะลอมมีเหล็กแบนคล้ายมีด ซึ่งทั้งแหลมทั้งคม ติดอยู่ เมื่อสวมชะลอม มีคินี้จะอยู่ในปากของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งถ้าลิ้นของผู้นั้นเคลื่อนไหวแต่ประการใด ก็จะถูกมีคินั้นบาดเอา

ประเทศไทยสมัยโบราณ ก็มีวิธีทรมานร่างกายที่แปลก ๆ เช่น ไซมะพร้าวห้าว ยัดปาก ดังปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวง พระอัยการหลวง มาตรา 10 บัญญัติว่า "ผู้ผิดมักใหญ่ ใฝ่สูงเกินศักดิ์ กระทำเกินศักดิ์ที่ท่านให้ และถอยคำมีควรเจรจา เอามาเจรจาเข้าในระวางราชดำริษา ให้เอามะพร้าวห้าวยัดปาก"

(1) การลงโทษผู้กระทำผิดด้วยวิธีทารุณ ทรมาน หรือประจาน เช่นนี้ ไม่ได้ออกให้เกิดผลดีในการป้องกัน หรือทำให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบมากนัก จริงอยู่ในข้อที่ว่าโทษที่รุนแรง ผู้คนยอมเกรงกลัว แต่การลงโทษเช่นนี้แทนที่จะทำให้ผู้กระทำผิดสำนึก มากขึ้นและกลับตัวเป็นคนดี กลับจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม และผูกใจเจ็บ ต่อสังคมมากขึ้น

(2) โทษในการทารุณทรมานร่างกายและการประจานเช่นนี้ ในปัจจุบัน แทบจะกล่าวได้ว่าไม่มีประเทศที่มีอารยธรรมประเทศใด ๆ ใช้ปฏิบัติกันอยู่อีกแล้ว เพราะเป็นการแสดงถึงความไม่มีมนุษยธรรม และเป็นการป่าเถื่อน ทั้งนี้ นอกจากการใช้เครื่องพันธนาการ เช่น โซตรวน หรืออัญแจมือ ซึ่งอันนี้ว่าเป็นการควบคุมเพื่อมิให้หลบหนีมากกว่า เป็นการลงโทษ นอกจากนั้นการลงโทษด้วยวิธีเช่นนี้ แทนที่จะเป็นการช่วยให้ผู้กระทำผิดใคร่รู้สึกสำนึกตนและกลับตนเป็นคนดี กลับจะทำให้เกิดความแค้นเคือง ผูกใจเจ็บต่อสังคม ยิ่งขึ้น คนที่ถูกประจานก็กลายเป็นคนหมกมุ่นชั่วเสียงเกียรติกายทั้งปวง เป็นที่คู่มั่นเหยียดหยามแก่ทุกคนที่โคพบเห็น หากโอกาสจะเป็นคนดีในสังคมได้ จะหาอาชีพสุจริตก็เป็นการลำบาก จึงเป็นการบังคับให้ผู้กระทำผิดแล้ว ต้องอยู่ในสังคมเลวร้ายตลอดไป

2.1.2 การลงโทษประหารชีวิต (Capital Punishment)

การประหารชีวิต เป็นการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่ง และเป็นที่ยอมรับใช้ สำหรับการปกครองประเทศ เพื่อความมั่นคงของรัฐและของผู้นปกครองรัฐ ทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย

ความมุ่งหมายของการลงโทษประหารชีวิต ที่พอสรุปได้กว้าง ๆ มีอยู่ด้วยกัน

3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นการแก้แค้นตอบแทน ตามลักษณะกฎหมาย Lex Talionis
2. เพื่อให้เกิดความหวาดหวั่นและไม่กล้ากระทำความผิด ตามทฤษฎีของการลงโทษเพื่อข่มขู่ (Deterence)
3. เป็นการป้องกันสังคม โดยการตัดผู้นั้นออกจากสังคมอย่างถาวร (Permanent removal from society) มิให้ผู้นั้นกลับมาทำอันตรายแก่สังคมได้อีก

วิธีการในการประหารชีวิต ในสมัยโบราณก็มีอยู่มากมายหลายวิธี และแต่ละวิธีก็มีการทารุณ หวาดเสียว น่าสยดสยอง วิธีที่นิยมในสมัยก่อน ๆ นี้ เช่น ตัดศีรษะ เฆาไฟ แขว่นคอ กดให้จมน้ำตาย ชั่งในห้องมีด ฯลฯ เหล่านี้จะไต่กล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป และจะเห็นได้ว่าวิธีการนั้น ๆ แตกต่างกับในสมัยปัจจุบันมากมาย ทำให้เราสามารถศึกษาได้ถึงวิวัฒนาการของความแตกต่างในแต่ละสมัย ได้เป็นอย่างดี

2.1.3 การลงโทษนักโทษโดยให้เป็นพลกรรเชียง (Galley)

ตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันมา การคมนาคมทางน้ำหรือทางทะเล มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการเศรษฐกิจและในด้านการทหาร เรือที่ใช้เป็นเรือกรรเชียง มีขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้ฝีพายและพลกรรเชียงจำนวนมาก เนื่องจากเป็นงานหนัก การจะเกณฑ์คนมาทำหน้าที่นี้ก็ยาก ทาสก็ท้องซื้อในราคาแพง ฉะนั้น จึงมีผู้คิดเอานักโทษประหารชีวิตมาทำหน้าที่นี้ พวกนี้จะถูกล่ามโซ่ติดที่ตลอดเวลา เป็นการลงโทษที่ทรมาณอย่างหนึ่ง และมีประโยชน์ โดยความต้องการพลกรรเชียงและความคิดที่ว่าเป็นการไว้ชีวิตแก่ผู้ที่ถูกประหารควย ศาลในสมัยนั้นจึงพิจารณาถึงโทษประหารชีวิตอย่างฟุ่มเฟือยมาก เพื่อจะได้พลกรรเชียงพอใช้ การลงโทษวิธีนี้ได้ใช้มานานจนถึงปลายศตวรรษที่ 16 จึงได้เปลี่ยนมาใช้เรือไฟ และเรือยนต์ตามลำดับ ความจำเป็นในด้านการกรรเชียงหมดไป การลงโทษโดยวิธีนี้จึงหมดไปควย

2.1.4 การส่งตัวไปกักกัน (Transportation)

เมื่อประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ได้พบดินแดนใหม่ ๆ และมีอาณานิคมเกิดขึ้น ประกอบกับความแออัดของคุก และเรือนจำต่าง ๆ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของรัฐที่จะต้องเลี้ยงนักโทษเป็นจำนวนมากโดยไร้ประโยชน์ ความต้องการที่จะป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกลับมาประทุรกายก่อสังคมนอก และความต้องการที่จะบุกเบิกดินแดนใหม่ ๆ เพื่อหาผลประโยชน์แก่รัฐ จึงเกิดความคิดในการส่งนักโทษไปตามอาณานิคมต่าง ๆ ขึ้น เช่น อังกฤษ ส่งนักโทษไปออสเตรเลียและอเมริกา ฝรั่งเศสส่งนักโทษไปกืออานา (Guiana) และบริเวณต่าง ๆ ของทวีปแอฟริกาและเอเชีย นักโทษที่อยู่ในระหว่างเดินทางในเรือมีสภาพคอยยาก เมื่อไปถึงแล้วก็ต้องประสบกับภัยธรรมชาติ เช่น โรคภัยไข้เจ็บ สัตว์ป่า คนพื้นเมือง และระบบการปกครองที่แตกต่างกันอย่างหาเหตุผลต่อไปอีก จนทนไม่ไหวตายไปเสียก็มาก ประเทศรัสเซียก็มีการส่งนักโทษไปอยู่ไซบีเรีย โดยให้ทำงานในเหมือง ผจญกับความหนาวเย็น งานหนัก และความคอยยากยากแค้น

การลงโทษแบบนี้ เป็นการปล่อยให้ให้นักโทษผจญภัยต่อสู้ชีวิตเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง และรัฐก็ได้รับผลประโยชน์ด้วย

2.1.5 โทษปรับและริบทรัพย์สิน (Fine and Confiscation)

โทษปรับเป็นโทษที่เก่าแก่มีมาแต่โบราณ และมีมาก่อนโทษจำคุก ที่มาของโทษปรับ ตามประวัติศาสตร์กฎหมายกล่าวว่า¹ เมื่อมนุษย์เริ่มเจริญก็เริ่มตั้งครอบครัวรวบรวมกันอยู่เป็นหมู่เหล่า มีหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้นำ การลงโทษเป็นอำนาจสิทธิ์เด็ดขาดของหัวหน้าครอบครัวแต่ผู้เดียว ในกรณีที่คนในครอบครัวหนึ่งหรือเผ่าหนึ่ง ไปกระทำความผิดต่อคนในครอบครัวอื่นหรือเผ่าอื่น การลงโทษในที่นี้คือการแก้แค้น จะเป็นเหตุให้

---

¹ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์ , โทษปรับ , บทบัญญัติ เล่มที่ 30 ตอน 3 (กันยายน , 2516) : 455-456.

เกิดการต่อสู้ระหว่างครอบครัว หรือระหว่างเผ่าอยู่เรื่อยไป จนกว่าฝ่ายที่พ่ายแพ้จะถูก
กำจัดจนหมดสิ้นไป นอกเสียจากว่าครอบครัวของฝ่ายผู้รุกรานจะยอมจ่ายทรัพย์สินเป็น
ค่าไถ่โทษ (Composition) ให้แก่ครอบครัวของฝ่ายที่ถูกรุกรานจนเป็นที่พอใจ

ต่อมาสังคมใหญ่ขยายขึ้นจนกลายเป็นรัฐหรือประเทศ การชดใช้ความเสียหาย
โดยวิธีจ่ายทรัพย์สินเป็นค่าไถ่โทษ (Composition) ก็ยังเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไป
โดยพยายามให้คู่พิพาทเลิกต่อสู้แก่กัน แต่ให้ตกลงกันในเรื่องค่าไถ่โทษแทน ในขั้นแรก
ก็ให้เป็นไปตามความสมัครใจของคู่พิพาท ต่อมาก็มีการบังคับ ผู้กระทำผิดถูกบังคับให้จ่าย
ทรัพย์สินเป็นค่าไถ่โทษแก่ผู้เสียหาย และผู้เสียหายก็ถูกบังคับให้ยอมรับค่าไถ่โทษ และสละ
สิทธิ์ในการแก้แค้น รัฐได้กำหนดอัตราค่าไถ่โทษขึ้นเป็นกฎหมาย ดังปรากฏในกฎหมาย
สิบสองโต๊ะ เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐได้บัญญัติให้ความผิดที่เสียหายแก่ผลประโยชน์ของสังคม
เป็นความผิดต่อมหาชน เช่น การทรยศต่อชาติ ระบบไถ่โทษก็ยังมิอยู่ แต่รัฐบังคับให้
คู่พิพาทจ่ายส่วนหนึ่งของค่าไถ่โทษให้แก่รัฐ เป็นการตอบแทนที่รัฐเข้ามาจัดความยุติธรรมให้
มีลักษณะเป็นค่าขึ้นศาล และเป็นภาษีไปในตัว ส่วนที่เป็นค่าตอบแทนของรัฐนี้มีอัตราเพิ่มสูง
ขึ้นทุกที แต่ส่วนที่ผู้เสียหายได้รับลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดผู้เสียหายคงได้แต่เพียง
ค่าชดใช้ความเสียหายเท่านั้น ส่วนที่รัฐบังคับเอานั้นต่อมาได้แยกเป็น 2 ส่วน คือส่วนหนึ่ง
กลายเป็น "ค่าธรรมเนียมศาล" และอีกส่วนหนึ่งได้กลายเป็น "ค่าปรับ"

โทษปรับถือกันว่าดีกว่าโทษจำคุก โดยเฉพาะการจำคุกในระยะสั้น ซึ่งทำให้
ผู้ต้องโทษมีจิตใจกระด้าง และการปะปนอยู่กับอาชญากร ทำให้ผู้นั้นกลายเป็นอาชญากร
หนักยิ่งขึ้น และเมื่อพ้นโทษแล้วมักเข้าสังคมไม่ได้ โทษจำคุกถ้าเข้าหลาย ๆ ครั้ง ก็จะทำให้เกิด
ความเคยชิน ไม่ได้ผลในการลงโทษ แต่โทษปรับยังถือว่าไม่เสียหายมากนัก ยังเข้าสังคมได้
และผู้ถูกลงโทษจะไม่มีทางชินกับมันได้ เมื่อถูกปรับเมื่อใดก็เจ็บทุกครั้ง และถูกปรับไม่กี่ครั้ง
ก็เข็ด โทษปรับมีส่วนดีที่สามารถกำหนดให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำผิดได้ทุกชั้น คือคนจน
ก็ปรับน้อย คนรวยก็ปรับมาก และมีผลดีในทางเศรษฐกิจของรัฐ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใน
การคุมขัง ค่าเลี้ยงคนักโทษ จึงทำให้โทษปรับเป็นที่นิยมกันทั่วโลก ในขณะที่โทษอย่างอื่น
เช่น โทษจำคุก รัฐต้องเป็นฝ่ายเสียเงินเป็นจำนวนมาก ส่วนโทษปรับกลับเป็นโทษที่รัฐ

ได้รับผลประโยชน์ของรัฐ แต่ก็มีข้อเสียคือเป็นโทษที่ไม่เสมอภาค คนยากจนถูกปรับก็เดือดร้อนมาก แต่คนที่มีฐานะดีไม่รู้สึกอะไร อีกประการหนึ่งคือโทษปรับไม่เข้าหลักที่ว่า การลงโทษต้องเป็นการเฉพาะตัวบุคคล เพราะโทษปรับทำให้ครอบครัวผู้ถูกปรับต้องเดือดร้อนด้วย ประการสุดท้ายคือเมื่อพิพากษาลงโทษปรับแล้ว มักจะเก็บค่าปรับไม่ได้ ทำให้ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ หรือต้องเปลี่ยนโทษปรับไปเป็นอย่างอื่น ซึ่งไม่เป็นไปตามประสงค์ของคำพิพากษา นอกจากขอมกพร่องที่กล่าวมาแล้ว โทษปรับยังเป็นโทษที่ไม่ได้แก้ไขนิสัยของผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด และผู้กระทำผิดก็อาจจะกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกได้

ในสมัยโบราณ โทษปรับถือว่าเป็นโทษเบาที่สุด และถัดไปคือการริบทรัพย์ โทษเช่นนี้มีความมุ่งหมายในการชดเชยความเสียหายแทนการแก้แค้น และชดเชยความเสียหายแก่สังคม ต่อมาจึงใช้เป็นโทษสำหรับความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน สำหรับกฎหมายไทยก็นิยมการลงโทษด้วยการปรับอยู่มาก และการลงโทษด้วยวิธีปรับนี้ อาจใช้ควบกับการลงโทษอย่างอื่นด้วย เช่น ในกฎหมายตราสามดวง บทพระไอยการฝ่าฝืนเฝ้าในความผิดหญิงมีชู้ว่า "ให้อาหญิงนั้นตัดดอกขบาแดงและพาประจาน ถ้าชายผู้มันยังรักเมียมัน มิให้ประจานไซ้ ให้อาสินไหมเข้าพระคลังหลวง" สินไหมในที่นี้คือ โทษปรับนั่นเอง ส่วนโทษริบทรัพย์สิน ก็นิยมเหมือนกันดังปรากฏใน กฎหมายลักษณะอาญาหลวง ได้กำหนดการลงโทษไว้ 10 ประการ ในประการแรกกล่าวว่ "1. พันคอ ธิบเรือน ธิบราชบาทว์ เอาลูกเมีย ซ้าคนเป็นจระบาทว์ ทรัพย์สินสิ่งของเอาเข้าพระคลังจนสิ้น" และในบทที่หนึ่งว่าด้วยเรื่อง การรักษาพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ บัญญัติว่า "ผู้ใดใจโลภนักมักทำใจใหญ่ไฝ่สูงให้เกินศักดิ์ กระทำให้ล้นพินลา เหลือบรรดาศักดิ์อันทานไท่แก่ตน และถอยคำมิดรเจรจาเอามาเจรจาเข้าในระวางราชาศัพท์ แลสิ่งของมิดรประดับเอามาเป็นเครื่องประดับตน ทานว่าผู้นั้นทนงองอาจ ให่ลงโทษพันคอธิบเรือน เอามะพร้าวหาวยัดปาก ธิบราชบาทว์ แล้วเอาตัวลงหญ้าช้าง ฯลฯ"¹

¹วิชา มหาคุณ , "วิวัฒนาการของกฎหมายไทยสมัยชุมชนบุพกาล-สมัยอยุธยา" , วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2520) : 80.

อาญาแผ่นดินตามกฎหมายไทยโบราณนั้น บัญญัติโทษไว้รุนแรง น่าสยดสยอง แต่ในทางปฏิบัตินั้น ย่อมได้เป็นค่าปรับได้ ทั้งนี้ รวมทั้งโทษเขียนค่วย ปราบกฏหลักฐาน อยู่ในกฎหมายกรมศักดิ์ บทที่ 28 ซึ่งมีข้อความดังนี้

"บทที่ 28 จะลงโทษผู้ร้ายถึงตัดตีนสินมือ ค่วยลวดหนึ่ง ไม่วาย สักอก สักแกม สักหน้า ทัณฑ์ ให้ไถ่โดยเบี้ยเลมิคตามบันคาลศักดิ์นั้น

ถ้าจะไถ่	{	ตัดปาก	เสียเบี้ย	{	75,000
		ตัดข้อมือ			75,000
		ตัดนิ้วเท้านิ้วมือ			15,000
		สักอก			15,000
		สักแกม สักหน้า			15,000

ขึ้นชาหยั่งประจามตามเวรียลอายุ

ลวดหนึ่ง 3 ที ต่อ แสน

ไม่วาย {
 เบี้ยแสนหลวง 5 ที ต่อ แสน
 เบี้ยแสนราษฎร์ 10 ที ต่อ แสน"¹

2.1.6 โทษจำคุก (Imprisonment)

แต่เดิมในสมัยโบราณ มักใช้วิธีลงโทษอย่างอื่นแก่ผู้กระทำผิด และไม่คอยมีกาวใช้โทษจำคุก เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีการสร้างเรือนจำขึ้น จนกระทั่งในศตวรรษที่ 13 จึงเริ่มมีการใช้โทษจำคุกขึ้น เริ่มต้นด้วยการมีคุก (Jail) ใช้สำหรับควบคุมผู้ที่อยู่ระหว่างไต่สวน หรือพิจารณา ในข้อหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายก่อน ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 16 จึงมีการจัดตั้งโรงกักสันดาน (House of Correction)

¹ สุก สุภรา , "โทษเขียนในกฎหมาย" , คุลพาท เล่ม 5 หน้า 439-440.

ใช้เป็นที่ควบคุมพวกที่จะจัดไปทำงานและเก็บจกร้าน เช่น โรงตัดสันคาน Bridwell ในกรุงลอนดอน ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1557 จนกระทั่งในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ทั้งคุกและโรงตัดสันคาน ก็กลายเป็นสถานที่สำหรับคุมขังนักโทษที่มีโทษเบา ๆ สภาพของคุกในขณะนั้น ขาดความมั่นคงแข็งแรง ขาดสุขลักษณะ ผู้คุมขังจะถูกขังรวมกัน ไม่แบ่งแยกเพศและประเภทของความผิด จึงขาดความเป็นระเบียบ

ต่อมาสมาคมส่งเสริมความรู้ทางคริสต์ศาสนา (Society for Promoting Christain Knowledge) ได้คัดค้านอย่างรุนแรงในการปฏิบัติเช่นนี้ต่อมนุษย์ด้วยกัน ในระยะเดียวกัน พวก Quaker (พวกเคร่งศาสนา ในอเมริกาได้ดำเนินการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงสภาพของคุกให้ดีขึ้น ใน ปี ค.ศ. 1681 พวก Quaker ในรัฐเจอร์ซีย์ และเพนซิลวาเนีย ได้จัดตั้งเรือนจำขึ้น เรียกว่า Work house Prison มีลักษณะดีกว่าคุกอื่น ๆ คือนักโทษไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการถูกขัง ทางกาารจ่ายอาหารฟรีด้วย

ในทวีปยุโรป ความคิดในการลงโทษจำคุก เริ่มต้นด้วยที่คุมขังผู้กระทำผิดทางศาสนาห้ามมิให้มีการประหารชีวิต จึงเอานักโทษกักขังแทน และได้มีการพัฒนาปรับปรุงที่คุมขังให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนปัจจุบันการลงโทษจำคุกเป็นโทษที่ใช้โดยทั่วไปกับความผิดส่วนใหญ่ และเป็นโทษที่มีใช้มากที่สุด เพราะโทษจำคุก เป็นโทษที่ก่อให้เกิดผลแก่ผู้กระทำผิดมากกว่าโทษอย่างอื่น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นโทษที่รัฐต้องสิ้นเปลืองมากที่สุดเช่นกัน

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ความคิดในการลงโทษผู้กระทำผิด โดยวิธีการอันมีมนุษยธรรมก็ได้รับการสนับสนุนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ด้วยความคิดริเริ่มและความมีมนุษยธรรมอันดี การลงโทษด้วยวิธีการอันทารุณ โหดร้าย ป่าเถื่อน แบบสมัยโบราณนี้ จึงค่อย ๆ สิ้นสุดลง และยกเลิกเปลี่ยนแปลงไปในที่สุด

2.2 โทษในสมัยปัจจุบัน

ปัจจุบันความคิดในการลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย ได้ก้าวหน้ามากทั้งในด้านวัตถุประสงค์ และวิธีการลงโทษ เมื่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษเปลี่ยนแปลงไป วิธีการลงโทษย่อมต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษด้วย

การลงโทษในปัจจุบันนี้ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้กระทำผิด ได้สำนึกความใน
จิตใจ และปรับเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่ดี เมื่อพ้นจากการถูกลงโทษแล้ว สามารถ
ปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้ ผู้ถูกลงโทษจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมมากขึ้น
ภายในสถานจองจำ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ตลอดจนอาหาร การเอาใจใส่ดูแลรักษาพยาบาล
ดีขึ้น นอกจากนี้ยังให้การอบรมทั้งในด้านศาสนาและวิชาชีพ แก่ผู้ถูกลงโทษด้วย ทั้งนี้
คำนึงถึงผลที่จะได้รับเมื่อพ้นโทษแล้ว บุคคลเหล่านี้จะสามารถอยู่ในสังคมภายนอกได้โดยง่าย
สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าการรักษาโดยคำนึงถึงจิตใจ จะช่วยรักษา
สังคมให้สงบสุขเรียบร้อย ยิ่งกว่าการลงโทษที่อาศัยความรุนแรง ซาคนมนุษยธรรมเป็นหลัก

สำหรับวิธีการลงโทษของปัจจุบัน ในประเทศต่าง ๆ ก็มีวิธีการคล้ายคลึงกัน
ประเทศไทยเราก็มีวิธีการลงโทษผู้กระทำผิด ที่ไม่แตกต่างไปกว่าของอารยะประเทศ
อื่น ๆ โทษที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ดังที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา คือ

มาตรา 18 โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน

นอกจากนี้ ยังมีวิธีการเพื่อความปลอดภัย ซึ่งถ้าโดยความหมายอย่างกว้างแล้ว
ก็มีลักษณะคล้ายการลงโทษ คือ มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดนั้น ได้กระทำ
ผิดอีก หรือกระทำความผิดได้ยากขึ้น เป็นการหลีกเลี่ยงความผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งต่าง
กับโทษ คือไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้แค้นทดแทนและข่มขู่

1.ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์ , แผนปลิวคำบรรยายวิชากฎหมายอาญาเปรียบเทียบ
และอาชญาวิทยา 2 (คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2519) หน้า 10.

วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39

คือ

"มาตรา 39 วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีดังนี้

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง"

และยังมีการรอกการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิด ที่ศาลได้พิจารณาถึงลักษณะแห่งความผิด โทษ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อม หรือเหตุอื่นอันควรปรานี เห็นว่ายังไม่ควรลงโทษ ศาลจะให้รอกการกำหนดโทษ หรือกำหนดไว้แต่รอกการลงอาญา แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้ผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกิน 5 ปี ก็ได้¹

✓ ประเภทของโทษทางอาญาในปัจจุบัน มี

2.2.1 โทษประหารชีวิต มีวัตถุประสงค์เป็นการข่มขู่ (deterrence) มีลักษณะมองผลในอนาคต ต้องการขู่ไม่ให้คนทั่วไปไปกระทำผิด และไม่ให้คนที่กระทำผิดแล้วมีโอกาสกระทำผิดขึ้นอีก โดยการตัดผู้นั้นออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด ส่วนวัตถุประสงค์ข้ออื่น เช่น เพื่อแก้แค้นทดแทน (retribution) ก็มีเพียงเล็กน้อย สำหรับความผิดอันทารุณ หรือกระทบกระเทือนต่อจิตใจ หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างรุนแรง กฎหมายจึงบัญญัติให้ลงโทษประหารชีวิต และการที่ศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิตโดยไม่สามารถจะหาเหตุอันควรปรานี ที่จะนำมาลดโทษได้ จึงเห็นว่าเป็นการแสดงลักษณะไปในทางแก้แค้นอยู่เหมือนกัน²

¹ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56.

²พล.ต.ต.ชาย เสวิกุล , อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา หน้า 204.

วิธีการในการประหารชีวิตในสมัยปัจจุบัน ในทุกประเทศก็กำลังพยายามที่จะให้เป็นที่ไปด้วยความเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุด วิธีการที่นิยมใช้ในการประหารชีวิตก็มีการยิงเป้า การแขวนคอ การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า และการรมควยแก๊สพิษ ซึ่งประเทศหรือรัฐที่ใช้วิธีการแต่ละวิธี ก็อ้างว่าวิธีการของตนดีที่สุด ทำให้ผู้ถูกประหารชีวิตได้รับความเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุด และมีหลายประเทศได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยเด็ดขาด โดยอ้างว่าเป็นการกระทำที่ขาดหลักมนุษยธรรม และละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ประเทศอาเจนตินา ออสเตรเลีย นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ เดนมาร์ก อิตาลี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส แลตเวีย รัมเนีย เชคโกสโลวาเกีย ฮังการี บราซิล โคลัมเบีย คอสตาริกา เอกวาดอร์ กรีนแลนด์ เยอรมันตะวันตก สวิสเซอร์แลนด์ อูรุกวัย และเวเนซุเอลา โดยได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตนี้มาตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19¹

2.2.2 โทษจำคุก โทษจำคุกเป็นโทษที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน และได้รับการปรับปรุงให้ก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมาก ทั้งในค่านสถานที่ ทั้งในค่านการจัดระบบในการปกครอง การฝึกอบรม มีการให้การศึกษา การให้การรักษาพยาบาลทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อจะให้ผู้ถูกคุมขังได้กลับตัวเป็นคนดี และการลงโทษจำคุกก็เป็นวิธีการสิ้นเปลืองมากที่สุด และเพื่อที่จะให้การแก้ไขความประพฤติของผู้กระทำผิดได้ผลดีจะต้องมีทั้งสถานที่ที่เหมาะสม ไม่แออัดจนเกินไป ต้องมีทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจ และมีอุปนิสัย ตลอดจนลักษณะที่เหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ ต้องมีทั้งเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการศึกษา และการฝึกอาชีพ ตลอดจนบันเทิงและกีฬา แก่ผู้ต้องหาคตามสมควร

อย่างไรก็ตาม ความคิดในเรื่องการลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อการแก้แค้น หรือเพื่อให้เกิดความหวาดหวั่น ยังฝังรากลึกอยู่ในจิตใจคนทั่ว ๆ ไป ทุกชั้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้รักษาความปลอดภัยของสังคม ฉะนั้น การแก้ไขปรับปรุงสิ่งใดที่จะให้เกิด

¹ถาวร โพธิ์ทอง , "โทษประหารชีวิต" คฤพาท ปีที่ 9 เล่ม 1

ความสะดอกสะดายแก่ผู้กระทำผิด หรือผู้ต้องโทษในเรือนจำ จึงมักจะไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง เพราะทุกคนมีความคิดอยู่ว่าคนที่กระทำผิด จะต้องถูกลงโทษเป็นกаторชดใช้กรรม หรือโทษนี้ต่อสังคม ด้วยการที่จะต้องเผชิญกับความทรมานเสียบ้าง จึงจะสาสมและคนอื่น ๆ จะได้ไม่เอาเยี่ยงอย่าง ตราบใดที่ความคิดเช่นนี้ยังไม่หมดไป ความก้าวหน้าทางคานทัณฑ์พิพาทก็จะต้องมีอุปสรรคอยู่เสมอ

2.2.3 โทษกักขัง โทษกักขังก็เป็นการจำกัดเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษ เว้นแต่เป็นโทษที่เบากว่า กล่าวคือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ไม่ร้ายแรง เช่น ตามมาตรา 23 ของประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า "ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ใดกระทำให้โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ศาลจะลงโทษกักขังแทนการจำคุกก็ได้"

โทษกักขังต่างกับโทษจำคุกก็อย่างหนึ่ง คือโทษจำคุกนั้น ผู้ถูกจำคุกจะต้องถูกส่งตัวไปคุมขังไว้ในเรือนจำ แต่การกักขังนั้น เป็นการกักขังไว้ในสถานที่อื่น ซึ่งมีโทษเรือนจำ หรืออาจเป็นการกักขังตัวไว้ในที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเองก็ได้ นอกจากนั้น ศาลยังมีอำนาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุกในภายหลังก็ได้ หากประพฤติดังไม่ดี ผ่าฝืนระเบียบของสถานกักขัง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ถ้าผู้ถูกลงโทษ ถูกกักขังในสถานที่ซึ่งกำหนด ก็จะมีสิทธิพิเศษเหนือกว่าผู้ที่ถูกจำคุกหลายอย่าง เช่น มีสิทธิจะได้รับอาหารจากภายนอกโดยเสียค่าใช้จ่ายเอง ใช้เสื้อผ้าของตนเอง ได้รับการเยี่ยมทุกวัน มีสิทธิเลือกงานในสถานที่ใดตามใจสมัคร ถ้าผู้ถูกลงโทษถูกกักขังในที่อยู่ของตนเอง ก็มีสิทธิที่จะดำเนินการในวิชาชีพ หรืออาชีพของตนในสถานที่ดังกล่าวได้โดยไม่หยุดชะงัก¹

2.2.4 โทษปรับ เป็นโทษที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน เพราะการปรับนั้น ผู้กระทำผิดต้องชำระเงินค่าปรับให้แก่รัฐ จึงเป็นผลประโยชน์แก่รัฐ นอกจากนี้ รัฐ

¹พล.ต.ท.ชาย เสวิกุล , หน้า 205-206.

ไม่ต้องมีการะในการเลี้ยงดูของโชนชนิดนี้อีกด้วย และถ้าการใช้โชนจำคุกพราเพื่อเกินไป เรือนจำต่าง ๆ ก็จะต้องยึดเยียด สภาพความเป็นอยู่แล้ว ทำให้การจะอบรมนิสัย จิตใจ และความประพฤตินักโทษให้กลับเป็นคนดีก็ทำได้ยากขึ้น ตรงกันข้ามจะยิ่งเป็นการติดคอให้ สมาคม หรือให้ได้รับอิทธิพลอันเลวร้ายจากคนที่ต้องโชนในเรือนจำด้วยกัน ก็อาจทำให้ คนที่เคยผิดพลาดเป็นครั้งแรก กลายเป็นคนมีจิตใจชั่วร้ายกระทำผิดต่อไปได้ ฉะนั้น ในคดี เล็ก ๆ น้อย ๆ โชนปรับจึงเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ อย่างไรก็ตาม คงได้กล่าวมาแล้วว่า โชนปรับก็มีส่วนเสียในแง่ที่ว่า การปรับไม่ช่วยให้ผู้กระทำผิดดีขึ้นแต่ประการใด เพราะ เขาไม่ได้รับการแก้ไขในด้านความประพฤติ หรือจิตใจแต่อย่างใดเลย เมื่อเสียค่าปรับ เสร็จก็เป็นอันเสร็จสิ้นกันไป และอาจทำผิดขึ้นใหม่ร้ายแรงกว่าเก่าก็ได้ นอกจากนี้ การปรับนี้ไม่เป็นโทษเสมอภาค คนร่ำรวยจะไม่รู้สึกเดือดร้อนอะไร แต่สำหรับคนจนแล้ว ถ้าไม่มีเงินเสียค่าปรับก็จะต้องถูกกักขังแทน ซึ่งเป็นผลที่เลื่อมล้ำมาก

ในปัจจุบันนี้ ได้มีการพิจารณาข้อเสียของโทษปรับแล้ว ได้มีการแก้ไขกฎหมาย ในเรื่องการกำหนดค่าปรับใหม่ โดยในชั้นแรกจะต้องเพิ่มอัตราโทษปรับขั้นสูงให้สูงขึ้น ไปอีกมาก ๆ จนถึงขนาดที่ว่า แม้คนมีเงินเองก็รู้สึกกระทบกระเทือนเมื่อถูกปรับ ทอกจากนั้น เมื่อจะกำหนดโทษปรับ ผู้พิพากษานอกจากจะคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำผิด แล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ที่จะถูกลงโทษอีกด้วย กล่าวคือ ค่าปรับ จะต้องได้สัดส่วนกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด¹

การที่จะกำหนดค่าปรับให้ได้สัดส่วนกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความ ผิดนี้ จะต้องคำนึงถึงทรัพย์สิน รายได้ และภาระของผู้กระทำความผิดที่จะต้องเลี้ยงดู ตัวเอง บุตร ภริยาหรือสามี จำนวนคนในครอบครัว สุขภาพ ความสามารถในการทำงาน ของผู้นั้น ฯลฯ รวมทั้งสาเหตุอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อฐานะทางการเงินของผู้นั้นด้วย ประเทศ ที่ใช้ระบบการกำหนดค่าปรับดังกล่าวนี้ มีอยู่หลายประเทศ เช่น สวิตเซอร์แลนด์ กรีซ

¹ดร. โกอเมน ภัทรภิรมย์ , "โทษปรับ" บทบัญญัติ เล่มที่ 30 ตอน 3 , (กันยายน 2516) : 458.

นอร์เวย์ เยอรมัน ออสเตรีย โปรตุเกส เป็นต้น

ส่วนประเทศทางสแกนดิเนเวีย คือ ฟินแลนด์ เดนมาร์ก และสวีเดน ใช้วิธีกำหนดค่าปรับอีกระบบหนึ่ง ซึ่งน่าสนใจมาก ระบบนี้เรียกว่า "วันปรับ" (jour-amendes) วิธีกำหนดค่าปรับทำเป็น 2 ชั้น ชั้นแรกกำหนดเป็น "หน่วยปรับ" เสียก่อน หน่วยปรับนี้จะมีจำนวนสูงต่ำ ตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด ชั้นที่สองก็จะกำหนดค่า "หน่วยปรับ" แต่ละหน่วยนี้คิดเป็นจำนวนเงินเท่าใด โดยในชั้นนี้จะคำนึงถึงแต่เฉพาะความสามารถที่จะเสียค่าปรับของผู้กระทำความผิด คือคิดถึงทรัพย์สิน รายได้ รายจ่าย ตลอดจนเหตุอื่น ๆ ที่จะเกี่ยวข้องกับฐานะทางการเงินของผู้นั้น ต่อจากนั้นก็เอาจำนวนหน่วยปรับคูณกับอัตราของแต่ละหน่วยปรับ ได้ผลลัพธ์ออกมาเท่าใดก็เป็นจำนวนค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดจะต้องเสีย

ตัวอย่างเช่น ผู้กระทำความผิดสองคน ทำความผิดอย่างเดียวกัน ในลักษณะและเหตุการณ์แวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ศาลก็พิพากษาลงโทษปรับเป็นจำนวนหน่วยปรับเท่ากัน สมมติว่า คนละ 20 หน่วยปรับ คนแรกมีฐานะยากจน ศาลกำหนดอัตราหน่วยปรับหน่วยละ 5.-บาท คนที่สองร่ำรวย ศาลกำหนดอัตราหน่วยปรับ หน่วยละ 30.-บาท ดังนี้ ผู้กระทำผิดคนแรกจะต้องเสียค่าปรับ $20 \times 5 = 100.$ -บาท คนที่สองจะต้องเสียค่าปรับ $20 \times 30 = 600.$ -บาท ตามวิธีการนี้ ผู้กระทำความผิดสองคน ซึ่งกระทำความผิดอย่างเดียวกัน จะถูกลงโทษในทางเศรษฐกิจในระคับเท่า ๆ กัน ทั้งสองคน แม้ว่าจะมีฐานะแตกต่างกัน¹

ส่วนเสียอีกประการหนึ่งของโทษปรับ คือ เก็บค่าปรับได้ยาก ก็มีทางแก้ไข โดยกำหนดระยะเวลาที่จะต้องชำระค่าปรับให้ยาวออกไป เช่น ให้ชำระภายใน 3 เดือน หรือ 6 เดือน เป็นต้น การกำหนดระยะเวลาให้ยาวออกไปเช่นนี้ จะเป็นผลดีแก่ผู้ที่มีรายได้เป็นกำหนดเวลา เช่น เงินเดือน หรือผู้ที่ทำงานหรือได้เงินเฉพาะฤดูกาล เช่น

¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 458-459.

ชาวไร่ ชาวนา ฯลฯ อีกวิธีหนึ่งซึ่งดีกว่า คือใช้วิธีให้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ โดยให้ศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลา ตามความเหมาะสมแก่ตัวผู้กระทำความผิด เป็นราย ๆ ไป วิธีการนี้กล่าวกันว่า มีผลดีในทางที่ทำให้ผู้ถูกลงโทษ สำนึกถึงความผิดของตนเองทุก ๆ ครั้งที่ต้องชำระค่าปรับ ทำให้เข็ดหลาบและไม่อยากกระทำความผิดซ้ำอีก ประเทศที่ใช้วิธีผ่อนชำระค่าปรับแบบนี้ มีหลายประเทศ เช่น เยอรมัน ออสเตรเลีย สเปน นอร์เวย์ เป็นต้น¹

นอกจากนี้ ในประเทศฝรั่งเศส ผู้ถูกปรับสามารถชำระค่าปรับเป็นชนาถิติ หรือโดยวิธีหักโอนบัญชีธนาคาร โดยปกติใช้ชนาถิติ เพราะศาลจะส่งแบบฟอร์มกรอกชนาถิติไปให้ด้วย ผู้ถูกปรับเพียงแต่ลงนามและนำเงินไปส่งไปรษณีย์เท่านั้น ถ้าผู้กระทำความผิดชำระเงินภายในกำหนด คดีนั้นก็จะเป็นอันเลิกกัน แต่ถ้าวุ้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนด ก็จะถูกฟ้องต่อศาลโดยวิธีการธรรมดา

วิธีการให้ความสะดวกในการเสียค่าปรับเช่นนี้ ปรากฏว่าได้ผลดี เป็นการช่วยลดคดีที่จะต้องฟ้องต่อศาลไปได้มาก

สำหรับส่วนเสียประการสุดท้ายของโทษปรับ ที่ว่าทำให้คนในครอบครัวผู้ถูกลงโทษต้องเดือดร้อนไปด้วยนั้น ออกจะแก้ไขได้ยาก เพราะเป็นผลกรรมดาของโทษโดยทั่วไป ไม่เฉพาะแต่โทษปรับเท่านั้น โทษอื่น ๆ เช่น โทษประหารชีวิต โทษจำคุก ก็ทำให้ครอบครัวของผู้ถูกลงโทษเดือดร้อนไม่น้อยกว่าโทษปรับ และอาจจะเดือดร้อนมากกว่าเสียด้วย ขอเสียข้อนี้จึงแก้ไขได้ยากมาก นอกเสียจากจะแกกกฎหมายไม่ให้มีการลงโทษกันเลย ซึ่งก็เป็นไปไม่ได้ เพราะสังคมมนุษย์ต้องอยู่รวมกัน ต้องมีระเบียบมีกฎหมาย ผู้ใดกระทำความผิด ก็ต้องถูกลงโทษ อย่างไรก็ตาม ผลในข้อนี้เป็นเพียงผลทางอ้อม ไม่ใช่ผลโดยตรงจากการลงโทษ สิ่งที่พอจะกระทำได้อีกคือ คอystemeที่ระวางไม่ให้ผลโดยตรงไปตกอยู่กับผู้ที่มีได้กระทำความผิด ส่วนผลทางอ้อมนั้นเป็นสิ่งที่สุดท้ายจะหลีกเลี่ยงได้

¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 459.

2.2.5 โทษริบทรัพย์สิน เป็นการลงโทษแก่ผู้มีทรัพย์สิน อันมิใช่เป็นการฉกฉวยหมาย หรือใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือที่เก็บมาด้วยการกระทำความผิด หรือเพื่อจูงใจ หรือเป็นรางวัลที่ให้ผู้อื่นกระทำความผิด¹ ดังนั้น การริบทรัพย์สินนี้ จึงมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นการปฏิบัติการตามกฎหมายด้วย และให้เป็นทั้งโทษด้วย

ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้ และถ้าในกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินแล้ว หากปรากฏว่าในภายหลังโดยคำเสนอของเจ้าของแท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิใคร่เห็นเป็นใจควยในการกระทำความผิด ศาลก็สั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่คำเสนอของเจ้าของแท้จริงนั้น จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด²

สำหรับวิธีการริบทรัพย์สิน โดยให้ผู้กระทำความผิดนั้นส่งทรัพย์สินนั้นต่อศาล หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ให้ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนด แต่ถาผู้ศาลสั่งให้ส่งทรัพย์สินที่ริบ ไม่ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนดแล้ว ศาลยังมีอำนาจสั่งให้

- (1) ให้ยึดทรัพย์สินนั้น
- (2) ให้ชำระราคาหรือสั่งยึดทรัพย์สินอย่างอื่นของผู้นั้น ชดใช้ราคาจนเต็ม หรือ
- (3) ในกรณีที่ศาลเห็นว่า ผู้นั้นจะส่งทรัพย์สินที่สั่งให้ส่งได้ แต่ไม่ส่งหรือชำระราคาทรัพย์สินนั้นได้ แต่ไม่ชำระ ให้ศาลมีอำนาจกักขังผู้นั้นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง แต่ไม่เกินหนึ่งปี หรืออาจจะปล่อยก่อนกำหนดก็ได้³

¹ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32,33,34.

²ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35,36.

³ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 37.

2.2.6 โทษเขียน ดังได้กล่าวมาแล้วว่า โทษเขียนได้เลิกมาตั้งแต่ ร.ศ.127 แต่วิธีการเขียนยังคงมีอยู่ในพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2499 มาตรา 31 (3) ซึ่งให้อำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน เปลี่ยนโทษปรับ เป็นการเขียนต่อหน้าศาลไม่เกิน 12 ที กับการเขียนที่เป็นการลงทัณฑ์แก่เด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 มาตรา 17 (1) ซึ่งให้อำนาจผู้อำนวยการสถานพินิจสั่งลงทัณฑ์เขียนไม่เกิน 12 ที แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดวินัย

การเขียนต่อหน้าศาล มีกฎกระทรวงวางระเบียบไว้ดังนี้

"

๑.๑๑

ข้อ 6. ก่อนจะเขียนเด็กหรือเยาวชนตามมาตรา 31 พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 ให้ศาลที่มีอำนาจ ชี้แจงให้แก่เด็กหรือเยาวชนทราบ ถึงเหตุในการที่จะต้องถูกเขียน และให้ศาลดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเด็กหรือเยาวชนไปให้แพทย์ตรวจว่า จะทนต่อการเขียน ได้หรือไม่ ถ้าแพทย์ลงความเห็นว่ายาก จึงดำเนินการเขียนได้
- (2) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของศาล เขียนเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อหน้าศาล
- (3) ให้เขียนด้วยไม้ไผ่เหลากลม หรือหวายมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 1 เซนติเมตร และยาวไม่เกิน 1 เมตร
- (4) ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นยืนขึ้นแล้วเขียนที่ขาอ่อนทอนบนคานหลัง และพยายามอย่าให้ขาแนวกัน
- (5) ถ้าแพทย์ให้ความเห็นว่า เด็กหรือเยาวชนนั้นจะทนต่อการเขียน ต่อไปไม่ได้ ก็ให้ศาลสั่งยุติการเขียน
- (6) เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ส่งเด็กหรือเยาวชนไปให้แพทย์ตรวจ และรักษาพยาบาล

๑.๑๑

"

ส่วนการเขียนเป็นการลงทัณฑ์นั้น ก็มีกฎกระทรวงวางระเบียบไว้เช่นเดียวกับวิธีการเขียนคำเป็นคล้ายการเขียนต่อหน้าศาล แต่เปลี่ยนเป็นเขียนต่อหน้าผู้อำนวยการสถานพินิจ

ขณะนี้ตามกฎหมายไทย มีบัญญัติการเขียนไว้ 3 แห่ง คือ

1. ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 35 ข้อ 8 ซึ่งมีข้อความดังนี้

"มาตรา 35 เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำความผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยต้องแท้ แลลงโทษสถานหนึ่งสถานใด หรือหลายสถาน ดังต่อไปนี้

"

๑. ลง

(8) เขียนคราวหนึ่งไม่เกินสี่สิบที ในความควบคุมของแพทย์ แต่ห้ามเขียนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้นเวลาสามสิบวัน จากวันเขียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเขียน

๒. ลง

"

ต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้ออกหนังสือขอร้องให้เรือนจำทั่วราชอาณาจักรงดใช้วิธีเขียนนักโทษนี้เสีย (โดยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 156/2491 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2491)

2. ตามพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พ.ศ. 2479 มาตรา 10 ข้อ (5) ซึ่งบัญญัติถึงการเขียนเป็นทัณฑ์ทางวินัย ที่จะลงแก่ผู้ต้องขังว่า

"เขียนคราวหนึ่งไม่เกิน 20 นาที ในความควบคุมของแพทย์ฝ่ายทหาร แต่ห้ามเขียนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้นเวลา 30 วัน จากวันเขียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิง ห้ามเขียน"

ส่วนวิธีการเขียน ได้บัญญัติไว้ในข้อ (8) ว่า

"ข้อ (8) การลงโทษเขียนตามข้อบังคับนี้ โดยปกติผู้บัญชาการเรือนจำ

หรือผู้แทน ต้องมานั่งเป็นประธานพร้อมด้วยแพทย์

ผู้เขียนจะต้องเป็นเจ้าของงานเรื้อนจำ และต้องไม่เคยมี
สาเหตุอยู่กับผู้จะต้องรับโทษเป็นส่วนตัว

การเขียนให้คว่ำเขียน และให้เขียนที่ขาทอนบนด้วยหวาย
ซึ่งมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร และพยายามอย่าเขียนให้ซ้ำแนวกัน
ต้องให้แพทย์ตรวจก่อนจะลงมือเขียน เมื่อแพทย์รับรองว่า
เขียนได้ จึงลงมือเขียน"

3. ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2499 และ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494

ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 มาตรา 17
ข้อ (1) ซึ่งให้อำนาจเขียนเด็กได้ไม่เกิน 12 ที และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก
และเยาวชน พ.ศ. 2494 มาตรา 31 ข้อ (3)

การเขียนเป็นการลงทัณฑ์แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งยังอยู่ในความคุ้มครอง
ของสถานพินิจ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน ขณะนี้ยังคงปฏิบัติอยู่
ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของแพทย์ทางกาย จิตแพทย์ และคณะกรรมการกระทรวงมหาดไทย
แห่งประเทศไทย¹ ที่ว่า การเขียนเด็กจะต้องเขียนไม่เกิน 12 ที ภายใต้การควบคุม
ทางแพทย์ สำหรับทางจิตแพทย์ให้ความเห็นว่า การเขียนจะให้ได้ผลก็ต้องเขียนทันที
ที่เกิดการกระทำผิดขึ้น หรือทันทีที่ไตสวนว่ามีความผิด ไม่ควรเขียนต่อหน้าศาล เพราะ
เป็นการกระทบกระเทือนจิตใจเด็ก ให้เกิดความละอายมากเกินไป อาจก่อให้เกิดปฏิ
กิริยาตอบโต้ได้ คือไม่คิดผูกทำโทษจะกลายเสียผู้เสียคนไปเลย

การเขียนต่อหน้าศาลตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน นั้น
ทราบว่าจะตั้งแต่จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น ศาลฟังไขเพียง 2 ครั้งเท่านั้น นับแต่นั้นมา

¹ สุก สุกธา , "โทษเขียนในกฎหมาย" หน้า 452-453.

ก็ไม่ได้ใช้อำนาจสั่งเขียนตามกฎหมายนี้สักเลย¹ ทั้งนี้ เพราะการเขียนมีความมุ่งหมาย เพื่อคอยแทนแค้นการกระทำผิดเป็นส่วนใหญ่ มิได้มุ่งถึงหลักในทาง "คดีนิสัย" เด็ก ต่อมวัตถุประสงค์ของศาลเด็ก ดังนั้น โทษเขียนเด็กจึงได้ยกเลิกโดยปริยายไป

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในระหว่างโทษสมัยโบราณและโทษปัจจุบัน

เมื่อศึกษาถึงรายละเอียดของโทษสมัยโบราณ และโทษในสมัยปัจจุบันแล้ว สามารถเห็นถึงความแตกต่างของโทษในสองสมัยได้หลายประการ ซึ่งแยกออกได้ตามหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

2.3.1 ประเภทของโทษ

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

2.3.3 วิธีการลงโทษ

2.3.1 ประเภทของโทษ

ในสมัยปัจจุบันนี้ ได้ยกเลิกประเภทโทษในสมัยโบราณไปหลายอย่าง เช่น ยกเลิกโทษการทรมานทางร่างกาย โดยวิธีการเขียน โขย หรือทวน แม้ว่าโทษเขียนนี้จะ เป็นโทษที่เคียดชังอย่างแพร่หลายที่สุด สำหรับผู้ที่กระทำผิดกฎหมายก็ตาม แต่ประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลก ก็ได้มีการยกเลิกโทษประเภทนี้แล้ว เช่น ประเทศอังกฤษ ได้ยกเลิกการลงโทษเขียน ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญามัธยม ลงวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ. 1947 ประเทศสวีเดนและเดนมาร์ก รัฐธรรมนูญสหพันธรัฐ มาตรา 65 ห้ามมิให้ลงโทษเขียน ประเทศออสเตรเลีย โทษเขียนถูกยกเลิกโดยประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ. 1867 ประเทศไทยได้มีการประกาศให้เปลี่ยนเป็นโทษจำขังแทน ประกาศตามประกาศลงวันที่ 13 มกราคม ร.ศ. 114 และเมื่อประกาศใช้กฎหมายอาญา ในปี ร.ศ. 127 แล้ว โทษเขียนจึงเป็นอันยกเลิกโดยเด็ดขาด (กฎหมายลักษณะอาญา

¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 453.

มาตรา 3 และมาตรา 2) แต่ก็ยังใช้ในกฎหมายเฉพาะอยู่ เช่น ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494¹ แต่ในทางปฏิบัติก็ไต่ยกเลิกไปแล้ว

การประจาน (Branding) ไม่ว่าจะเป็นการประจานโดยวิธีทำเครื่องหมายบนร่างกาย เช่น การสักหน้า การตีตราตามร่างกาย ฯลฯ หรือการประจานโดยเอาตัวผู้กระทำความผิดไว้ในที่สาธารณะ ให้คนทั่วไปเห็น หรือการขึ้นชานหยั่งประจานไปทั่วเมืองอย่างของไทยในสมัยโบราณ ปัจจุบันนี้ไต่ยกเลิกไปโดยเด็ดขาดแล้ว

ฉากรัดข้อเท้า ประเภทให้นักโทษนั่งเหยียดมือและเท้าทั้งสองข้าง เรียกว่า Stocks โดยที่ข้อมือและข้อเท้าเจาะไม้เป็นรู ให้เอามือและเท้า ใส่ไว้ในช่องนั้น ไต่ยกเลิกไปทุกประเทศ และประเภทนักโทษใส่เครื่องจองจำ โดยวิธีขึงมือของตรงกลางสำหรับใส่คอ และมือทั้งสองข้างเหยียดตรง โดยมีช่องใส่ข้อมือไว้พอดี เรียกว่า Pillory ก็ไต่ยกเลิกไปแล้วเช่นกัน และไม่ปรากฏว่ามีประเทศใดใช้การลงโทษประเภทนี้อีกเลย

นอกจากนี้แล้ว การลงโทษประเภททรมาณร่างกายเบ็ดเตล็ด เช่น การตัดลิ้น หรือการมัดแขน การขบไล่ออกจากกลุ่ม เหล่านี้ ก็ไต่ยกเลิกไปจนหมดสิ้น เนื่องจากประเภทของโทษเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความไร้อารยธรรม ลงโทษรุนแรงน่ากลัว ชัดต่อหลักมนุษยธรรมเกินไป

ส่วนประเภทของโทษอย่างอื่น เช่น โทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิ้น ยังคงเป็นที่นิยมใช้อยู่โดยทั่วไป สำหรับโทษประหารชีวิตนี้ก็ได้รับการวิจารณ์อย่างมากว่า เห็นควรยกเลิกหรือไม่ แต่ส่วนใหญ่แล้วหลายประเทศในโลกต่างได้คัดค้านการลงโทษประหารชีวิต และไต่ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปโดยเด็ดขาดแล้ว โดยให้เปลี่ยนเป็นโทษจำคุกระยะยาวแทน คาดว่าในอนาคตโทษประหารชีวิตคงถูกยกเลิกไปเช่นเดียวกับโทษรุนแรงอื่น ๆ ซึ่งไต่ยกเลิกไปแล้ว

¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 439-445.

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

วัตถุประสงค์พื้นฐานของการลงโทษ ไม่ว่าจะทั้งในสมัยโบราณและในสมัยปัจจุบัน ต่างก็มีอยู่เหมือนกัน คือ เพื่อคุ้มครองสังคมมากกว่าเหตุอื่น และเพื่อจะให้ผู้กระทำผิดรู้ว่า เป็นโทษ โทษจึงมีลักษณะเด่นอยู่ 4 ประการ คือ

1. ทำให้ผู้ใดรับโทษต้องสูญเสียในค่านทรัพย์สิ้น
2. ทำให้เจ็บปวดทรมานร่างกาย
3. ทำให้เสื่อมเสียเกียรติ หรือฐานะในทางสังคม
4. ถูกตัดหรือถูกกำจัดออกไปจากสังคม

อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของโทษใน 2 สมัยนี้ ยังพอแตกต่างกัน คือ การลงโทษผู้กระทำผิดในสมัยโบราณนั้น มีเหตุผลเน้นหนักไปในด้านความปลอดภัย และความมั่นคงของสังคม เพื่อความแก่แก่คนทดแทนและข่มขู่เพื่อให้เกิดความหวาดหวั่น ฉะนั้น โทษที่ลงแก่ผู้กระทำผิด ในสมัยโบราณจึงเต็มไปด้วยความน่ากลัว น่าสยดสยอง และปราศจากมนุษยธรรม

จากประวัติศาสตร์กฎหมาย การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทน (retribution) นี้ เป็นวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่ง และมีความแพร่หลายมั่นคงกว่าวัตถุประสงค์อย่างอื่น ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เพราะเหตุผลในการทดแทน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่จะแก้แค้นของผู้ที่ถูกประทุษร้าย โดยการกระทำผิดเขาแล้ว และผู้ใดอาจจะถูกประทุษร้ายเขาบ้าง และปฏิกิริยาในการแก้แค้นก็เป็นสัญชาตญาณที่มีอยู่ในมนุษย์ เช่นเดียวกับสัตว์อื่นมาตั้งแต่เด็กคำบรรพ์¹

สำหรับการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ (deterrence) เป็นการป้องกัน การกระทำความผิดโดยข่มขู่เอาไว้ด้วยโทษ เพราะฉะนั้น ลักษณะของโทษจึงมีสภาพ

¹ดร. อุทิศ แสงไกรลิก , วัตถุประสงค์ของการลงโทษ บทบัญญัติ
เล่มที่ 27 ตอน 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงทองการพิมพ์ , 2515) หน้า 272.

รุนแรงเพื่อให้ผู้ที่กระทำผิดหรือคิดจะทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ก็ได้ใช้อย่างแพร่หลาย โดยการกำหนดโทษไว้อย่างหนักแล้ว และรุนแรงเกินไป แต่ในทางปฏิบัติแล้วอาจจะไม่รุนแรงก็ได้ หรืออาจจะลงโทษรุนแรงตามกฎหมายบัญญัติไว้จริงเพียงไม่กี่รายเท่านั้น เพื่อใช้เป็นตัวอย่างให้คนทั่วไปเห็นว่าเมื่อกระทำความผิดแล้ว จะต้องได้รับโทษเช่นนี้ เพื่อคนทั่วไปที่ใคร่ทราบจะได้เกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดขึ้น อีกประการหนึ่งทำให้ผู้ใดกระทำความผิดและถูกลงโทษแล้ว รู้สึกเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งก็ได้ผลดี และในสมัยปัจจุบันก็ยังคงใช้วัตถุประสงคนี้อยู่เช่นกัน

สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข (reformation) เพิ่งจะมีใช้เฉพาะโทษในสมัยปัจจุบันเท่านั้น เป็นการพยายามมิให้ผู้กระทำความผิดมาแล้วกระทำความผิดซ้ำอีก โดยได้เน้นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ และแนวความประพฤติของบุคคลผู้กระทำความผิดให้ดีขึ้น จะเห็นได้จากโทษจำคุกก็ได้มีการปรับปรุงให้ก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมาก ทั้งในด้านสถานที่ การจัดระบบในการปกครอง การฝึกอบรม ให้การศึกษา ให้การพยาบาลทั้งกายและจิตใจ เพื่อจะให้ผู้ถูกคุมขังได้ประพฤติกลับตนเป็นคนดี และให้มีวิชาชีพติดตัวเพื่อจะได้ออกมาอยู่ในสังคมภายนอกได้ ซึ่งความคิดเช่นนี้ มิได้มีในสมัยโบราณ สถานจำคุกมีสภาพเลว สกปรก ชังปะปนทั้งชายหญิง เด็ก และผู้ใหญ่ เรียกได้ว่า ตกนรกทั้งเป็น จนมาในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 จึงได้พัฒนาให้ดีขึ้นตามลำดับ และใช้เป็นโทษที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย

2.3.3 วิธีการลงโทษ

ควยวัตถุประสงค์ในการลงโทษในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความมุ่งหมายให้ผู้กระทำความผิดสำนึกในจิตใจ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอกได้ง่ายขึ้น ดังนั้น วิธีการในการลงโทษย่อมต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในสมัยโบราณวิธีการลงโทษเป็นวิธีการอันทารุณ สุดแต่ผู้มีอำนาจจะคิดหาวิธีการที่แปลก และทรมาณมาใช้แก่ผู้กระทำความผิด โทษในสมัยโบราณจึงมีอยู่มากมายหลายวิธี เช่น โทษประหารชีวิต มีวิธีการลงโทษที่ลวนแต่มีความทารุณหวาดเสียว เช่น กัดหัวน้ำตาย เฆาไฟตาย หรือเอาหินขว้างให้ตาย ตัดศีรษะโดยดาบ โดยเครื่อง

กียิติน หรือไอชวาน หรือโพษทรมานร่างกายอย่างอื่น เช่น ประจาน ใส่ข้อคา ตัดลิ้น ฯลฯ หรือแม้จะต้องโทษประหารชีวิตแล้วก็ตาม จะต้องถูกต้องโทษอย่างอื่นก่อนด้วย เช่น อาจประจานก่อนประหารชีวิต หรือเขี่ยนก่อนประหารชีวิตก็ได้ หรือประหารชีวิตแล้วก็ริบบ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ ลูกเมีย เป็นของหลวงหมดสิ้น ดังปรากฏในกฎหมายลักษณะอาญาหลวง ข้อ (1) ที่ว่า "1. พันคอริบเรือน ริบราชบาทว์ เอาลูกเมีย ข้าคนเป็นจระบาทว์ ทรัพย์สินของเอาเข้าพระคลังจนสิ้น" แต่วิธีการลงโทษในสมัยปัจจุบันได้เปลี่ยนไปตามความมุ่งหมาย ให้ผู้กระทำผิดได้สำนึกในจิตใจ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดี จึงมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ เพื่อจะให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายนี้ ผู้ถูกลงโทษได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมมากขึ้น เลิกลมวิธีการลงโทษที่รุนแรง โหดร้าย มีการพยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกระยะสั้น เพราะเหตุผลทางจิตใจ ผู้ถูกลงโทษจะมีความรู้สึกเป็นปมคอขยวายเป็น "คนขี้คุก" โดยให้เปลี่ยนมาใช้วิธีการปรับ หรือกักขังแทน หรือมีการเปลี่ยนโทษประหารชีวิต มาใช้โทษจำคุกระยะยาวแทน เพื่อหลีกเลี่ยงความโหดร้าย ในการที่มนุษย์ต้องฆ่าหรือทำลายมนุษย์ด้วยกันเอง หรือมีการลงโทษประหารชีวิตก็จริง แต่วิธีการประหารชีวิตในสมัยปัจจุบันก็ได้มีการพยายามให้เป็นไปด้วยความเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุด วิธีการที่นิยมคือ การยิงเป้า การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า หรือการรมแก๊สพิษ ซึ่งเป็นวิธีการที่ลดความหวาดเสียว ความทารุณ ร้ายกาจลง หรือในโทษปรับก็ได้แก้ไขวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ที่จะต้องถูกปรับ เช่น ในฝรั่งเศส มีการชำระค่าปรับโดยการส่งธนาคติ หรือวิธีหักโอนบัญชีธนาคาร หรือมีการผ่อนชำระค่าปรับได้ ทำให้ผู้ถูกปรับไม่รู้สึกเดือดร้อน และรู้สึกสำนึกผิดเมื่อได้ชำระค่าปรับ

นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการลงโทษเพื่อแก้ไขนิสัยของผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ในความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ถ้าไปลักทรัพย์สินของคนอื่นมาเพราะความโลภ อยากได้ทรัพย์สินของเขา ถ้าใช้การลงโทษปรับ โดยผู้กระทำผิดจะต้องเอาทรัพย์สินของตนไปจ่ายแทนให้อีก แทนที่จะได้ทรัพย์สินมากกลับจะต้องเสียไป เช่นนี้ จะเป็นการแก้ไขนิสัยโลกที่ตรงจุดที่สุด วิธีการลงโทษเหล่านี้ปัจจุบันยังได้ศึกษาขอบกพร่องต่าง ๆ ของสมัยโบราณแล้ว ก็ได้แก้ไขให้ดีขึ้น และคงจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเรื่อยไป อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป และรัฐแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกลงโทษนั้น ๆ

อีกด้วย

จากการแบ่งประเภทของโทษ เป็นโทษสมัยโบราณและโทษสมัยปัจจุบันนี้ จึงพอจะทราบได้ว่า มนุษย์ในสมัยป่าเถื่อนได้ค้นพบว่า ความเจ็บปวดนั้นเป็นสาเหตุของการลงโทษ เพราะความเจ็บข้อมฝังอยู่ในความทรงจำนานยิ่งกว่าความสุขสบาย เมื่อใดคนในหมู่ละเมิดกฎหรือระเบียบของบังคับ ข้อมจะต้องถูกลงโทษเช่นเดียวกับศัตรู กล่าวคือจะถูกประหารชีวิตประหาร ทำลาย ทำให้พิการ หรือให้ได้รับบาดเจ็บ และด้วยเหตุนี้จึงทำให้โทษในสมัยโบราณจึงโหดร้ายนักแล้ว มีคุณค่าทางทำให้เกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดอีก ในความซึ่งเป็นปฐมเหตุนี้ ต่อมาได้รับการปรับปรุงขึ้นเมื่อมนุษย์เจริญ กำหนดโทษทางอาญาที่ไ้ลงแก่การกระทำผิดต่าง ๆ ได้แก้ไขให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น ในสังคมที่เจริญแล้วต่างยึดในความยุติธรรมไว้เป็นหลักของการลงโทษ

อย่างไรก็ตาม ความยุติธรรมกับความแค้นปนกันง่าย เช่น บุคคลหนึ่ง ถูกอีกคนหนึ่งทำร้าย คนแรกก็อยากให้คนที่ทำร้ายตน ได้รับการลงโทษให้สาสมกับที่ตนได้รับ ยิ่งด้วยน้ำมือของตนก็ยิ่งดี หรือไม่ก็น้ำมือของกฎหมายบ้านเมือง ดังนั้นจะเห็นว่า เหตุที่จะให้เขาได้รับการลงโทษนั้น มิใช่ความยุติธรรม แต่เป็นความปรารถนาแค้นแค้นเป็นส่วนตัว แต่ได้รับการแก้แค้นแทนโดยรัฐจัดการลงโทษให้ สำหรับวิธีการลงโทษก็ได้เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ไม่ว่าจะรุนแรงหรือไม่ก็ตาม ก็ยังต้องมีการลงโทษ เพราะมีฉะนั้นแล้ว สังคมย่อมขาดระเบียบ แต่สิ่งที่ควรระมัดระวังคือพยายามระมัดระวังมิให้ผลของการลงโทษ ไปตกอยู่แก่ผู้ที่มีใจกระทำความผิด.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย